

MEDICINA RADA- sada u HZJZ

Marija Bubaš

Global burden of disease study, WHO

- Nedavna studija SZO daje procjene učinaka na zdravlje kod izloženosti uobičajenim štetnim čimbenicima na radnom mjestu
- Uvjeti rada pripisuju se lošem zdravlju s najmanje 1,6% ukupnog morbiditeta u EU regiji Svjetske zdravstvene organizacije
- Statistički podaci pokazuju da glavni profesionalni rizici sudjeluju u privremenoj nesposobnosti za rad i lošem zdravlju kako slijedi:
  - ozljede (40%);
  - buka (22%);
  - karcinogeni (18%);
  - respirabilne čestice (17%);
  - ergonomske rizici (3%).

Omjer radnika i umirovljenika

Hrvatska

Struktura stanovništva

Hrvatska

- hrvatsko stanovništvo u trendu progresivnog starenja
- udio starijih od 65 godina dosegao 19,9%
- udio mlađih od 14 godina je u padu, 14,5% prema procjenama sredinom 2017. godine
- očekivano trajanje života za oba spola 77,9 godina, za žene 80,9 godina, a za muškarce 74,9 godina
- cirkulacijske bolesti su i dalje vodeći uzrok smrtnosti sa stopom smrtnosti od 570/100.000 stanovnika
- novotvorine, druge po redu skupine bolesti sa stopom smrtnosti od 339/100.000 stanovnika
- tri četvrtine svih uzroka smrti u Hrvatskoj je iz ove dvije skupine bolesti
- preostale smrti odnose se na bolesti dišnog sustava, ozljede i otrovanja, bolesti probavnog sustava i druge manje zastupljene uzroke

Radnici koje imamo i oni koje trebamo

Hrvatska

- 27 tisuća slobodnih radnih mjesta za koje će se, uz domaće radnike, natjecati i više od 50 tisuća uvoznih
- većina novih radnih mjesta za nižu i srednju stručnu spremu
- od travnja 2011. do ožujka 2018. prirodnim putem izgubili smo 91.750 stanovnika.
- od oko 300.000 dosad iseljenih najviše je otišlo u Njemačku (56%), dobi od 20 do 39 godina= nešto više od 47%

Stanje zaštite na radu kroz prizmu ONR

Hrvatska

- U 2014. godini 13.785 ONR, od toga 84% na radnom mjestu
- U 2017. godini 17.782 ozljeda na radu od toga 83,48% na radnom mjestu

Problemi poslodavaca

Hrvatska

- starija radna snaga koja je često po medicini rada „ograničeno sposobna”
- mladi radnici koji se još nisu uhodali u poslovne procese
- dugotrajan proces zapošljavanja novih radnika
- apsentizam, prezenteizam
- broj ozljeda na radu raste
- promjene propisa
- vječno traženje odgovora na pitanje zašto ulagati u prevenciju i što je to prevencija te koji je to nužni minimum prevencije

Medicina rada u stvarnosti

EU zemlje

- prosječno 10% radno aktivnog stanovništva ima pristup službi za zaštitu na radu u većini zemalja EU
- 300 000 smrtnih slučajeva povezano je s lošim radnim uvjetima i lošim zdravstvenim stanjem zbog radnih uvjeta u EU-u

Medicina rada – što zaista radi

Hrvatska

- zaposleni radnici HR = cca 1.462 mil., oko 30% pokriveni redovitim periodičnim zdravstvenim pregledima
- u 2017. godini 497.253 pregleda
- od ukupnog broja pregleda 72,2% preventivni pregledi zaposlenih
- u 2017. broj predhodnih pregleda ostao je isti smanjio se broj periodičnih pregleda
- u padu je broj konzilijarnih pregleda u svrhu ocjene radne sposobnosti i broj pregleda radi utvrđivanja profesionalne bolesti
- u djelatnosti medicine rada obavljeno je
  - 437 procjena rizika radnog mjesta,
  - 1128 obilaska radnog mjesta te
  - **5.776 preventivna savjetovanja poslodavaca i radnika.**

Kvalitetna medicina rada trebala je više nego ikad

Kako bi osigurali kvalitetnu skrb, specijalisti medicine rada trebaju kontinuirano stručno obrazovanje u:

- rješavanje problema putem procjene slučajeva
- implementacija vještina i kompetencija u procjeni rizika, uvođenje tehničkih i organizacijskih mjera, procjena i odabir odgovarajuće OZO
- razumijevanje složenih postupaka i algoritama unutar organizacije poslodavaca
- osmišljavanje obrazovanja radnika
- rješavanje problema poslodavaca vezanih uz apsentizam i prezeteizam

Budućnost medicine rada u RH

- suradnju između specijalista medicine rada i stručnjaka za zaštitu na radu mora ojačati
- započeti suradnju s rehabilitacijskim centrima i poslodavcima u zapošljavanju radnika s invaliditetom
- uvođenje promjena u svakodnevnu praksu: obilasci radnih mjesta, procjena slučajeva radnika s smanjenom sposobnošću za rad zbog bolesti ili ozljede, savjeti poslodavcima u analizi bolovanja te za smanjenje apsentizma / prezenteizma

Zakonska podloga promjena

Zakon o zdravstvenoj zaštiti 100/2018

- Uvedene su promjene u funkcioniranju i operacionalizaciji medicine rada na nacionalnoj institucionalnoj razini
- Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu postaje Služba za medicinu rada u HZJZ-u

Služba za medicinu rada HZJZ

Kolegama u službama medicine rada, Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje i poslodavcima

- pomoć u procjeni rizika
- obrazovanju i osposobljavanju u području zaštite zdravlja na radu
- konzultacije u procjeni radne sposobnosti i privremene nesposobnosti za rad
- savjeti i stručne konzultacije kod zapošljavanja osoba s invaliditetom

Kolegama u HZMO i ZOSI

- konzultacije u procjeni radne sposobnosti
- obrazovanje i osposobljavanje za procjenu stanja radne sposobnosti

Kolege u Državnom inspektoratu

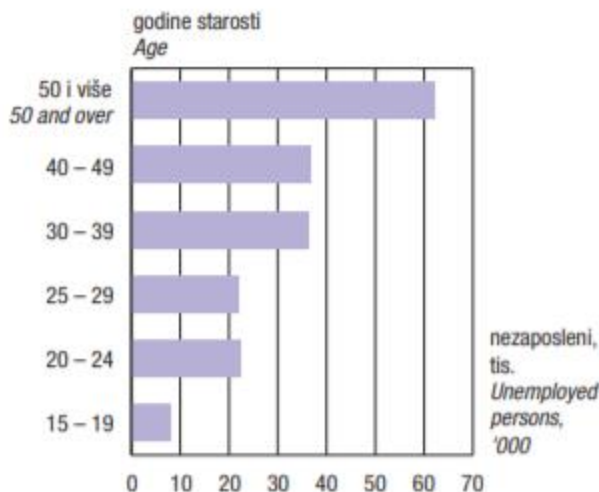
- na usluzi u svim aspektima zaštite zdravlja

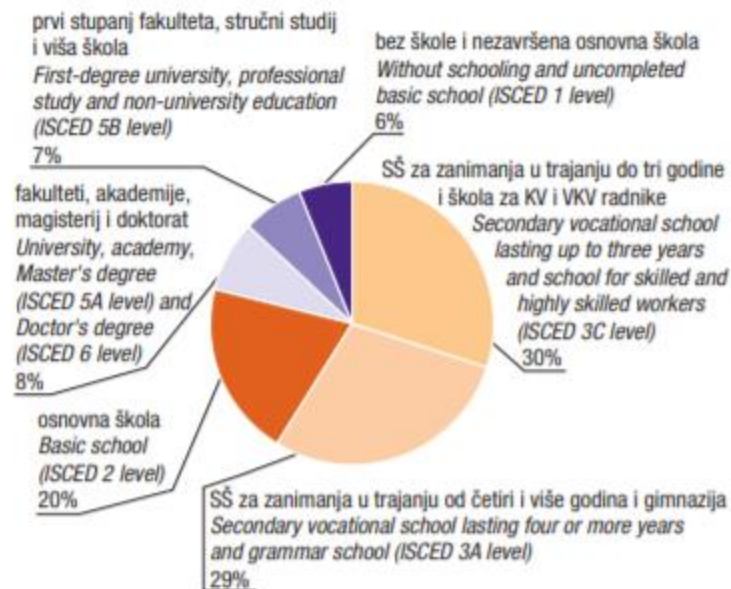
Nezaposleni, dob i obrazovanje

Hrvatska

G 8-3. NEZAPOSLENE OSOBE PREMA STAROSTI, STANJE 31. PROSINCA 2017.
UNEMPLOYED PERSONS, BY AGE, SITUATION AS ON 31 DECEMBER 2017

G 8-4. NEZAPOSLENE OSOBE PREMA RAZINI OBRAZOVANJA, STANJE 31. PROSINCA 2017.
UNEMPLOYED PERSONS, BY LEVEL OF PROFESSIONAL ATTAINMENT, SITUATION AS ON 31 DECEMBER 2017

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

www.hzjz.hr

Služba za medicinu rada
medicina.rada@hzjz.hr

Prim. dr. sc. Marija Bubaš
specijalist medicine rada i sporta
marija.bubas@hzjz.hr

